

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De peregrinatione & somnijs, Gradus tertius.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55433)

Peregrinatio est omnium quæ sunt in patria constantissima desertio, quibus à pietatis destinatione atque exercitatione impedimur. Peregrinatio est omni² confidentia noxia vacuus affectus, ignota sapientia, publicum fugiens prudentia, secreta via, inuisibilis³ destinatio, occulta cogitatio, vilitatis appetitus, angustiae desiderium, diuini affectus argumentum, amoris copia, inanis gloriae abnegatio, silentij profundum. Solet fere & ista cogitatio in inirijs sedulo ac vehementer perturbare amatores dei velut diuino igne, videlicet elongatio à patria & suis, intentione⁴ prosequendæ vilitatis atque afflictionis prouocans huiusmodi amatores. Veruntamen quanto eò maior est & laudibus dignior: tanto discernenda cautius est. Neque enim omnis peregrinatio si summis (vt ita dixerim) laudibus vel labijs fiat probabilis est. Nam

Matt. 13. si omnis propheta sine honore est in patria sua. vt ait dominus, caueamus ne forte peregrinatio fiat nobis inanis gloriae occasio. Peregrinatio enim vera, est omnium prorsus rerum⁵ desperatio, ea ratione suscepta, vt nunquam cogitatio nostra à deo separatur. Peregrinus est luctus perpetui & penitus in memoria conditi amator. Peregrinus est qui omnem suorum⁶ alienorumque affectum ac memoriam fugit. Cū ad peregrinationem vel ad solitudinem properas, noli expectare dum tecum perahas affixas⁶ seculo animas. Fur enim ex improviso subrepat. Multi quippe cū negligētes quosque & desidiosos secū seruare molirentur, cū illis vna perire, extincto ex diuturnitate diuini amoris igne. Statim vt susceperis flammā curre. Nescis enim vtrū
breu

breui extinguenda sit, ne forte in tenebris te defec-
 rat. Seruare 7 alios non exigimur, ait enim sanctus
 Apostolus. Itaque vnusquisque nostrum pro se rati-
 onem fratres reddet. Et iterum: Qui doces alium,
 teipsum non doces: Tanquam dicat, de alijs quidem
 nescimus, seipsum autem omnino norunt omnes.
 Qui peregrinationem amplecti instituis, caue gy-
 roagum & studiosum voluptaris dæmonem. So-
 let enim peregrinatio ei præbere occasionem. Pre-
 clarum est, nulli rerum mortalium affici, sed hu-
 ius virtutis peregrinatio mater est. Qui propter de-
 um peregrinatur, habitus omnesque affectus seculi
 deponat, ne perturbatiōibus ludibrio sit. Qui a se-
 culo peregrinatur, mundū iam nullatenus attingat.
 Solent enim diu sopita vitia facillime reuiuiscere.
 Eua 8 in paradiso inuita exulat, monachus patria
 sua se sponte abdicat. Illa enim rursus ad concupis-
 cendum inobediētiæ lignū pertracta fuisset, hic
 autem periculum profecto a carnalibus propin-
 quis sustinuisset. Fuge non segnius quam infestum
 flagellum ruinæ proxima loca. Eius enim fructus
 qui non adest, non usque adeo desiderio moue-
 mur. Neque hic fallaciæ furum modus te velim
 lateat. Sugerunt plerumque nobis, vt a seculari-
 bus non separemur, mercedē inde maximā nos cō-
 secuturos afferentes, si videntes foeminas nosipsum
 contineamus, ac reluctando concupiscentiam su-
 peremus. Cum annos aliquot remoti a patria ege-
 rimus, parumque religionis, aliquid vel compun-
 ctionis vel continentiae nobis ipsis acquisuerim,
 tunc iam cogitationes vanitatis acrius incumbūt.
 Vtque iam reuertamur in patriā importune sug-
 gerunt ad ædificationem formamque & utilitatē
 plurimorum, qui actus nostros & opera illicita
 nouerunt. Quod si quam docendi facultatem aut

Roma 40
 Roma 20

Gene. 19.

tenuē scientiā fuerimus adepti, tunc iā vt animā-
rum seruatores & magistros ad seculū redire per-
suadent, vt quæ in portu bene cōgregata sunt pes-
sime in pelago dispergant. Non vxorē Loth, sed ip-
sum imitari studeamus. Anima q̄ppe quæ illuc
vnde exierat conuersa fuerit, vt sal infatuabitur
iamq̄ immobilis manebit. Fuge Aegyptum, atq̄
itā fuge, vt nunquā illuc reuertaris. Corda enim,
quæ illuc reuersa sunt, pacatissimam quietissimā-
que terrā Hierusalē non aspexerunt. Illicitum ta-
men nō est, vt hi q̄ in initio conuersionis ob tuen-
dam spiritalē infantiā suam, omnia patriamque
reliquerunt, cum perfecte purgati fuerunt ad eā
vtiliter redeant, ea .s. intentione, vt cum ipsi salu-
lute potiti fuerint, nonnullis etiam causa salutis
fiant: Siquidē & Moyses ille qui deum viderat, ad
salutem gentis suæ à deo missus plurima in Aegy-
pto pericula, videlicet in mundo tenebras pertu-
lit. Vtilius est parentes moerore afficere, q̄ deum.
Ille enim nos formauit simul & redemit. Illi ve-
ro quos dilexerunt nonnunq̄ perdiderunt. Pere-
grinus ille est, q̄ veluti alterius linguæ ignotæ sibi
linguæ homines in sui agnitione secū habitat. Nō
quo propinquos nostros & patrios agros oderim⁹,
idecirco ab illis secedimus. Absit id penitus. Sed vt
detrimentū quod ab illis in nos manare solet fugia-
m⁹ Qua in re (sicut fere in omnibus alijs) domin⁹
noster nobis magister & documentum est, qui & ip-
se sepe numero parentes reliquisse deprehēditur.
Et cum à quibusdam audisset: Ecce mater tua &
fratres tui quærunt te, mox præceptor noster op-
timus impassibile nobis odiū 10 subinsinuauit, di-
cēs: Mater mea & fratres mei sunt hi, qui faciunt
voluntatē patris mei, qui in cœlis est. Ibi tibi pa-

Mat. 12.

ter sit, qui ad deponendā peccatorum sarcinā con-
laborare tibi & potest & vult. Mater vero compū-
ctio sacra, quæ te possit sordibus abluere. Frater au-
tem is, qui tecum ad cœlestem cursum perficien-
dum laborat & certat. Sociam tibi & vxorē quæ-
re, quæ nunquam à te separetur, memoriā mortis.
Porro filij tibi amantissimi sint, gemitus cordis.
Seruum posside corpus tuum. Amicas vero, san-
ctas virtutes angelicas, quæ tibi exitus tui tempo-
re auxiliari poterūt, si eas modo tibi amicas fami-
liarius feceris. Hæc est sane generatio quærentiū
dominum. Affectus dei, parentum excludit affe-
ctum. Qui vero vtrunq; se habere dicit, ipse se de-
cipit, cum audit dominum dicentem: Nō potestis
deo seruire & māmōnæ. Et: Non veni, inquit, do-
minus, pacem mittere in terram & charitatem pa-
rentum ad filios & fratres, qui mihi seruire dele-
gerunt, sed gladium & pugnā. Separare enim veni
amatores dei ab amatoribus sæculi. Terrenos * &
materiales ab his, qui terrena omnia oēmq; mate-
riam superauerunt. Gloriæ auidos ab humilibus.
Lætatur enim dominus in hac contētiōe & sepa-
ratione, dum fit propter illius charitatem, Caue
obsecro, ne fore cuncta aquarum tibi ¹¹ plena vi-
deantur, si propinquorum affectu & amore te-
nearis, atque diluuiο amoris sæculi cum eis vna
pereas. Noli misereri parentum & amicorum la-
chrymis, alioqui in æternum lachrymaberis. Quo-
ties te vt apes circundederint, imo vero vt ves-
pæ, ac super te lamentari cœperint, propinqui
tui, constanter ac celerrime ad mortis atque o-
perum tuorum considerationem conuertere, vt
dolore dolorem possis excludere. Pollicentur no-
bis subdole nostri & nō nostri amici, læta om-
nia & iucunda se exhibituros, ea sane intentione,

Psal. 23.

Matt. 6.

Marci. 10.

vt cursum nostrum optimum p. apediant, sicque inde iam ad suam voluntatem pertrahant. Sit autem nostra secessio ad eas partes, quæ humiliores sunt & minus celebres, & ab omni consolatione seculi remotiores. Absconde quantū potes, nec præ te feras ingenuitatem & claritudinem generis, ne aliter in ore, aliter in reb⁹ affectus inueniaris. Nul-
lus ira seipsum peregrinationi exposuit, vt magn⁹ ille patriarcha cui dictum est. Egre-
dere de terra

Genes. 12. tua & de cognatione tua: & de domo patris tui, cū profecto in barbaram atque alterius linguæ terrā vocaretur. Cuius tamen peregrinationem mirabilem, qui pro magnis viribus imitari studuerunt, eos non nunquam dominus insigni gloria affecit, etsi hanc diuinitus concessam gloriam conueniat, per humilitatis clipeū fugere & declinare. Quoties nos dæmones peregrinationis alicuius vt magnæ virtutis gratia laudant, toties illius qui de cœlis ad terras propter nos peregrinatus est, intentissima cogitatione meminimus, inueniemusque nos ipsos in seculum seculi tantæ propter nos altūptæ peregrinationi non posse satis facere. Grauis est & omnino vitabilis ad propinquorum vel etiam extraneorum aliquem immoderata affectio, cum ea nos ad sæculum sensim possit attrahere, ignemque compunctionis nostrę penitus extinguere: Sicut impossibile est vno oculo in cœlum, alterum in terram aspicere, ita fieri non potest, vt in his anima non periclitetur, qui corpore & cogitatione ab omnibus & propinquis & extraneis non se peregrinum fecerit. Labore ingenti & fatigatione, mores graues & optimos acquirimus, et quos multo tēporis labore quæsiuerim⁹, fieri potest vt vno momēto tēporis amittamus. Corruptent enim mores bonos colloquia mala secularia simul
& tur-

1. Cor. 15.

& turpia. Qui post abrenunciationem cum sæcula 1. Cor. 13. ribus versatur, siue iuxta illos commanet prorsus aut in eosdem laqueos incidet: aut cor in eiusmodi cogitatione inquinabit: aut certe si non inquinatus fuerit, eos qui inquinantur iudicans atque condemnans & ipse inquinabitur.

DE SOMNIIS.

Qvod noster cognitionis intellectus imperfectus sit, atque omni ignorantia repletus occultari non potest. Guttur enim cibos, auris autem intelligentias dijudicat. Etiam imbecillitatem quidem oculorum manifestat sol: ignorantiam verò animæ patefaciunt verba. Veruntamen charitatis lex etiam ad ea, quæ vires nostras superant differenda nos cogit. Reor igitur & si certe statuere non adeo, consequens esse etiã de somniis hic pauca inferere, vt huius quoque fallaciæ malignorum non simus penitus ignari. Somnium est animi motus in immobilitate & quiete corporis. Fantasia est oculorum seductio, insopita mente. Fantasia est animi excessus vigilante corpore. Fantasia est speculatio parum loco¹² subsistens. Causa ob quam in hoc nobis de somniis dicendū esse arbitrati sumus, aperta est. Cum enim relictis domibus, & propinquis nostris, diuinę charitatis causa nos ipsos peregrinationi exposuimus: tunc iam dæmones in somniis nos perturbare moliuntur. Propinquos nobis subinsinuant aut plorantes, aut morietes, aut nostri causa lāguore aliquo vel etiã detrimento fatigatos. Qui igitur somniis credit, similis est ei, qui post ymbra[m] suam currit & eam apprehendere nititur. Dæmones inanis glorię in somniis prophetice quę futura sunt vt astutissimi nobis injciunt, atque ea nobis per somnium prænunciant, vt cum impleta fuerint, quę per quietem vidimus, stupore maximo detineamus.

mur. Et quasi iam prophetica gratia proximi cogitatione tumescere incipiamus. In his qui sibi credunt dæmon sæpe propheta fit. Porro ijs, qui se spernunt semper mētitus est. Spiritus enim cum scit quæ intra hunc aerem sunt, videt omnia, & cum intellexerit moriturum aliquem, id per visum leuioribus prædicit. Nihil futurorum ex 13. præscientia nouerunt, namque & venefici mortem nobis prædicere vtiq; possent. In angelum lucis se se transfigurantes & in martyrum speciem sapius transfigurantur, accedentesque seipsum nobis per somnum ostendunt, excitantes vero elatione & gaudio præcipitant. Hoc autem tibi erit deceptionis signum: Cruciatu & iudicia & separationes 14. per visum nobis angeli ostendunt, atque expectatos tremantes, mortuosq; reliquunt. Cum in somno dæmonibus credere cœpimus, tunc iam & vigilantes ab ipsis illudemur. Qui somnijs credit, per omnia reprobus est & stultus. Qui vero eis nulla ratione credit, hic reuera philosophus est habendus. Solis eis crede, qui tibi cruciatum & iudicium denunciant. Quod si te desperatio conturbat, & istud est à dæmonibus.

In 3. gradum Annotationes.

- 1 Peregrinatio antiquis vsitatum vocabulū non solum ad corporis secessum refertur, sed etiā ad mētis affectuumq; omnium à terrenis & visibilibus abstractionem: Ita vt corpore peregrinari dicamur, cum sicuti Abraham à terra & cognatione nostra egredimur, in remota loca. Animo vero cum iuxta consilium Christi patrem matrem &c. ita relinquitur: vt animus ijs non sit amplius occupatus: In qua significatione Plinius animum, & Cicero aures peregrinari dixit.
- 2 Ea est noxia confidentia qua homo spem suam in rebus terre

- 1 terrenis ponit. & in ijs consolationem querit.
- 2 Quæ scilicet homo seipsum ad inuisibilia destinat, ijsque se totum deuouet.
- 3 Alij, sub intentione boni & maioris perfectionis, legunt.
- 4 Id est, Desertio sine vlla spe & intentione recipiendi eas vel repetendi.
- 5 Animas seculo affixas vocat homines mundi negotijs implicatos & seculo se conformantes.
- 6 Subintellige, Cum detrimento propriæ salutis: charitas enim post Deum à seipso incipit: alioquin Dem (vt sapiens ait) unicuique de proximo, ius mandauit.
- 7 Legendum videtur è paradyso. reuista exempl. à paradyso legunt.
- 8 Quæ scilicet ante conuersionem & religionem susceptam fecimus.
- 9 Impass. id est, sine aliquo vitioso affectu: quod Dauid perfectum odium appellauit.
- 10 Materiales vocat homines, qui res materiales, corporeas, vel visibiles querunt.
- 11 Sensus est: Caue ne cum parentes vel amici aquis tribulationum obrui, & ope tua indigere videantur, tu ijs succurrens, ipse diluuium mundanarum rerum pereas.
- 12 Id est, non permanens: Sæpe enim vna cum somno auolat.
- 13 Ex præscientia scire, solius Dei proprium est, vt patet Esai 12. Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia Dñs estis. Sciunt tamen & demones futura, quæ tum ex causis necessarijs proueniunt, tum quæ ex fortuitis: sed hæc posteriora non nisi per coniecturam: in qua, cum propter intellectus acumen quæ vigent, tum propter longam experientiam, plurimum valent.
- 14 Iudicia dicit & separationes pro iudicio & separatione: iudicium enim hic significat vniuersale illud in quo